

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	10Sžr/186/2013
Identifikačné číslo spisu:	8013200210
Dátum vydania rozhodnutia:	10.12.2014
Meno a priezvisko:	JUDr. Jana Hatalová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2014:8013200210.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľky: E. J., bytom R., právne zastúpená JUDr. Michalom Fecilákom, advokátom, AK so sídlom v Prešove, Jesenná 8, proti odporcovi: Okresný úrad Prešov (predtým Obvodný pozemkový úrad v Prešove), so sídlom Námestie mieru 3, Prešov, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutí a postupu Obvodného pozemkového úradu v Prešove č. j. OPPaLH 99/92-1/S1 zo dňa 22. januára 1999, č. j. OPPaLH 99/92-11/S1 zo dňa 7. apríla 1999 a č. j. OPPaLH 99/92-13/S1 zo dňa 14. apríla 1999, konajúc o odvolaní navrhovateľky proti rozsudku Krajského súdu v Prešove č. k. 2S/11/2013-77 zo dňa 31. júla 2013, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Prešove č. k. 2S/11/2013-77 zo dňa 31. júla 2013 p o t v r d z u j e .

Účastníkom náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

Krajský súd v Prešove napadnutým uznesením zastavil konanie vo veci návrhu navrhovateľky na preskúmanie zákonnosti rozhodnutí a postupu odporcu s poukazom na ustanovenie § 103 a § 104 ods. 1 OSP.

Po citácii relevantných právnych predpisov § 7 ods. 1, 2 OSP, § 244 ods. 1 OSP, § 250l ods. 1, 2 OSP a § 249 ods. 2 OSP konštatoval, že správne súdnictvo sa riadi dispozitívnou zásadou, ktorá vyjadruje povinnosť navrhovateľa určiť, v akom rozsahu a z akých dôvodov má súd preskúmať rozhodnutie správneho orgánu, týmto vymedzením návrhu v podstate navrhovateľ limituje rozsah a dôvody, na základe ktorých má možnosť súd skúmať rozhodnutie správneho orgánu. Pritom musí ísť o také dôvody, skutkové a právne, ktoré je súd oprávnený skúmať v rámci správneho súdnictva. Súd nemôže namiesto účastníka vyhľadávať iné dôvody nezákonnosti rozhodnutia správneho orgánu, nemôže sám meniť rozsah, v akom bude skúmať toto rozhodnutie (pozri R 58/2001). Môže nastať situácia, keď sa účastník bude domáhať preskúmania nezákonnosti rozhodnutia a postupu správneho orgánu z takých dôvodov, ktoré súd v správnom súdnictve vôbec posudzovať nemôže.

Krajský súd v odôvodnení svojho uznesenia ďalej uviedol, že navrhovateľa napadla predmetné rozhodnutie odporcu z dôvodu, že právna predchodkyňa navrhovateľky, členka pozemkového spoločenstva Urbár Šváby, E. T. (zomrela XX.XX.XXXX) nespĺnomocnila Stanislava Kokinčáka na zastupovanie v reštitučnom konaní. Podľa názoru navrhovateľky tak neboli splnené podmienky podľa § 37 ods. 2 zák. č. 330/1991 Zb. o pozemkových úpravách, usporiadaní pozemkového vlastníctva, obvodných pozemkových úradoch, pozemkovom fonde a o pozemkových spoločenstvách (ďalej len „zákon č. 330/1991 Zb.“), podľa ktorého na uplatňovanie nároku na vydanie nehnuteľnosti a nárokov vyplývajúcich zo spoluvlastníctva v pozemkových úpravách určia oprávnené osoby (spoluvlastníci) spoločného zástupcu (spoločných zástupcov) a spôsob jeho konania; na to je potrebný súhlas majiteľov väčšiny podielov.

V odôvodnení krajský súd uviedol, že z administratívneho spisu i vyjadrení účastníkov vyplýva, že odporca konal a rozhodoval vychádzajúc zo splnomocnenia zo dňa 20. novembra 1992, na základe ktorého bola osobami uvedenými v mennom zozname udelená plná moc Stanislavovi Kokinčákovi, Ladislavovi Sedlákovovi a Alžbete Schlosserovej k zastupovaniu ich práv a záujmov v styku s pozemkovým úradom a inými orgánmi štátnej správy, súdnictva, prokuratúry, organizáciami užívajúcimi nehnuteľnosť i inými dotknutými osobami. Na druhej strane navrhovateľka na základe vyhlásenia svojej právnej predchodkyne zo dňa 28. septembra 2008, že plnú moc Stanislavovi Kokinčákovi na zastupovanie podľa zákona č. 229/1991 Zb. (zrejme má byť zákona č. 330/1991 Zb.) neudelila, dokazuje neplatnosť splnomocnenia, a tým nezákonnosť konania a napadnutých rozhodnutí odporcu. Evidentne tak ide o posúdenie otázky platnosti právneho úkonu - plnomocnenstva, ktoré udelila právna predchodkyňa navrhovateľky na zastupovanie v konaní pred správnym orgánom inej osoby, a to z dôvodu tvrdenej existencie iného prejavu právnej predchodkyne navrhovateľky, čestného prehlásenia, ktorý úplne popiera existenciu skoršieho plnomocnenstva.

Krajský súd zastáva názor, že platnosť tohto skoršieho právneho úkonu fyzickej osoby na základe jeho spochybnenia právnou nástupkyňou tejto osoby, pričom dôvodom neplatnosti má byť iný prejav tejto osoby urobený počas života, nie je možné riešiť v tomto konaní. Súd v rámci správneho súdnictva nemá kompetenciu posudzovať platnosť právnych úkonov fyzických osôb. Tieto otázky posudzuje súd v rámci všeobecného súdnictva podľa § 7 ods. 1, § 80 písm. c) OSP. V nadväznosti na to súd nemôže v rámci správneho súdnictva skúmať zákonnosť rozhodnutia správneho orgánu z dôvodu popierania platnosti právneho úkonu, na základe ktorého konal s navrhovateľom. Takáto kompetencia navyše neprislúcha ani správne mu orgánu. Jednou z podmienok konania súdu v správnom súdnictve je návrh účastníka obsahujúci zákonom predpokladané dôvody opodstatňujúce preskúmanie zákonnosti rozhodnutia správneho orgánu. Neplatnosť právneho úkonu fyzickej osoby nie je takýmto dôvodom, preto v prejednávanej veci nie sú splnené podmienky, za ktorých môže súd o návrhu konať,

Proti rozsudku krajského súdu podala navrhovateľka odvolanie prostredníctvom svojho právneho zástupcu a žiadala, aby odvolací súd zmenil rozsudok krajského súdu, zrušil napadnuté rozhodnutia a vec vrátil odporcovi na ďalšie konanie.

Vo svojom odvolaní poukázala na znenie ustanovenia § 153 OSP, § 159 ods. 2 OSP, § 250l ods. 1 OSP, § 249 ods. 2 OSP a § 250m ods. 3 OSP.

Podľa názoru navrhovateľky súd postupoval v rozpore so zákonom z dôvodu, že otázku platnosti plnomocnenstva zo dňa 20. novembra 1992 neposúdil v zmysle ustanovenia § 153 ods. 2 OSP ako otázku predbežnú. Pokiaľ by tak urobil, dospel by k záveru, že odporca nemohol konať a rozhodovať pri vydávaní napadnutých rozhodnutí na základe plnomocnenstva zo dňa 20. novembra 1992, keďže toto splnomocnenie sa týka iba 47 osôb, pričom prílohou napadnutých rozhodnutí je menný zoznam 148 osôb. Taktiež súd pochybil i v tom, že nevychádzal z právoplatného uznesenia Krajského súdu v Prešove sp. zn. 4S 16/2012 zo dňa 18. decembra 2012. Konajúci súd nemá možnosť výberu, či bude rešpektovať právoplatné rozhodnutie vydané v inom konaní, ktoré rieši otázku javiacu sa prejudiciálnou v súvislosti s riešením daného prípadu. Pokiaľ pri riešení prejudiciálnej otázky zaujme odlišné stanovisko, je takýto jeho postup, resp. z neho vyplývajúci záver arbitrárny pre jednoznačný rozpor so zákonom. Je nesporné, že predmetom tohto konania je preskúmanie zákonnosti napadnutých rozhodnutí po tom, čo Krajský súd v Prešove v konaní sp. zn. 4S 16/2012 mal za preukázané, že odporca konal so Stanislavom Kokinčákom bez toho, aby tento preukázal, že je oprávnený konať za oprávnené osoby, a že

navrhovateľke ako účastníčke konania neboli doručené žiadané rozhodnutia.

Poukázal na to, že jednoznačne predmetné splnomocnenie je neplatné, pretože ho nepodpísala nadpolovičná väčšina majiteľov podielov, ako to je pre jeho platnosť potrebné.

Navrhovateľka považuje postup súdu prvého stupňa za nesprávny v tom, že súd v konaní obišiel zákonné ustanovenia § 135 ods. 2 OSP a § 159 OSP a konanie vo veci preskúmania zákonnosti rozhodnutí č. j. OPPaLH 99/92-1/S1 zo dňa 22. januára 1999, OPPaLH 99/92-11/S1 zo dňa 7. apríla 1999 a OPPaLH 99/92-13/S1 zo dňa 14. apríla 1999 v zmysle § 104 ods. 1 OSP zastavil, a to napriek tomu, že nedošlo k obsahovému naplneniu ustanovenia § 104 ods. 1 OSP, keďže s otázkou oprávnenosti Stanislava Kokinčáka konať za navrhovateľku, (z ktorej mal prvostupňový súd pri svojom rozhodnutí vychádzať), sa už vysporiadal Krajský súd v Prešove vo svojom uznesení sp. zn. 4S 16/2012 z 18. decembra 2012.

Oporca navrhol napadnutý rozsudok krajského súdu potvrdiť.

Uviedol, že členovia Urbáru Šváby, ktorí existenciu splnomocnení zo dňa 22. novembra 1992 popierajú, si koncom roku 1999 a začiatkom roku 2000 uplatnili právo na náhradu na vtedajšom SPF KO Prešov na základe rozhodnutia odporcu o nevydaní časti parcely mpč. 457/1 pôvodné k.ú. R., č. j. OPPaLH 99/92-13/S1 zo dňa 14. apríla 1999, pričom na základe ich výziev im bola poskytnutá náhrada finančná, resp. v podobe náhradných pozemkov.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 OSP), preskúmal napadnuté uznesenie krajského súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, v rozsahu a z dôvodov uvedených v odvolaní podľa § 212 OSP. Po zistení, že odvolanie bolo podané oprávnenou osobou v zákonnej lehote (§ 204 ods. 1 OSP) a že ide o uznesenie, proti ktorému je podľa ustanovenia § 201 v spojení s ust. § 250s prvá veta OSP odvolanie prípustné, dospel k záveru, že odvolaniu navrhovateľky nie je možné vyhovieť.

S účinnosťou od 1. októbra 2013 boli v zmysle § 8 písm. b) zákona č. 180/2013 Z. z. o organizácii miestnej štátnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov zrušené obvodné pozemkové úrady a podľa § 9 ods. 4 cit. zákona ich pôsobnosť ustanovená osobitnými predpismi prechádza na okresný úrad. Do postavenia Obvodného pozemkového úradu v Prešove tak nastúpil z titulu zákonných zmien Okresný úrad Prešov. Pod všeobecným označením odporca je potom nutné rozumieť tak pôvodný správny orgán, ako aj jeho právneho nástupcu podľa toho, ktorého sa text odôvodnenia týka.

Podľa § 244 ods. 1, 2 a 3 OSP, v správnom súdnictve preskúmajú sudy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy. V správnom súdnictve preskúmajú sudy zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov štátnej správy, orgánov územnej samosprávy, ako aj orgánov záujmovej samosprávy a ďalších právnických osôb, ako aj fyzických osôb, pokiaľ im zákon zveruje rozhodovanie o právach a povinnostiach fyzických a právnických osôb v oblasti verejnej správy. Rozhodnutiami správnych orgánov sa rozumejú rozhodnutia vydané nimi v správnom konaní, ako aj ďalšie rozhodnutia, ktoré zakladajú, menia alebo zrušujú oprávnenia a povinnosti fyzických alebo právnických osôb alebo ktorými môžu byť práva, právom chránené záujmy alebo povinnosti fyzických osôb alebo právnických osôb priamo dotknuté.

Predmetom súdneho prieskumu sú rozhodnutia odporcu č. j.: OPPaLH 99/92-1/S1 zo dňa 22. januára 1999, č. j.: OPPaLH 99/92-11/S1 zo dňa 7. apríla 1999 a č. j. OPPaLH 99/92-11/S1 zo dňa 14. apríla 1999, ktoré boli navrhovateľke doručené na základe uznesenia Krajského súdu v Prešove sp. zn. 4S 16/2012 zo dňa 18. decembra 2012.

Rozhodnutím č. j. OPPaLH 99/92-1/S1 zo dňa 22. januára 1999 boli oprávneným osobám - členom Urbáru Šváby - pozemkové spoločenstvo, Janáčkova 17, Prešov (ďalej len „oprávnené osoby“) vydané nehnuteľnosti v k.ú. J. a R. na parc. KN 3590 trv. tr. porast o výmere 85 446 m², 3591/1 trv. tr. porast o výmere 58 249 m², 3592/2 vod. pl. o výmere 1 966 m², 3589/1 ost. pl. o výmere 58 808 m², 3588/3 or. p. o výmere 495 m², 3588/2 or. p. o výmere 974 m², pretože spĺňajú podmienky uvedené v § 6 ods. 1 písm. d) a § 42a ods. 1 zák. č. 330/1991 Zb.. Rozhodnutím č. OPPaLH 99/92-11/S1 zo dňa 7. apríla 1999 boli oprávneným osobám - členom Urbáru Šváby - pozemkové spoločenstvo, Janáčkova 17, Prešov (ďalej len oprávnené osoby) vydané nehnuteľnosti v k.ú. J. č. KN 3157/2, zapísaná na LV č.

XXXX o výmere 8 225 m² zast. plocha, ktorá bola súčasťou pôvodnej parcely mpč. 457/1 zapísanej v záp. č. 44 pasienok v k.ú. J. - R., pretože spĺňajú podmienky uvedené v § 6 ods. 1 písm. d) a § 42a ods. 1 zákona č. 330/1991 Zb.. Podľa rozhodnutia č. OPPaLH 99/92-13/S1 zo dňa 14. apríla 1999 sa oprávneným osobám - členom Urbáru Šváby - pozemkové spoločenstvo, Janáčkova 17, Prešov nevydala parc. č. mpč. 457/1, časť zapísaná v pzkn. záp. č. 44 o výmere 166 541 m² v kultúre pasienok v k.ú. J. - R..

Podľa názoru najvyššieho súdu v predmetnej veci v rámci preskúmania zákonnosti postupu a rozhodnutí súdom ako i v rámci odvolacieho konania sa jedná o posúdenie námietky navrhovateľky, ktorá tvrdí, že napadnuté rozhodnutia sú nezákonné, pretože jej právna predchodkyňa nesplnomocnila Stanislava Kokinčáka na zastupovanie v tomto konaní a sama návrh na začatie konania nepodala.

Ako bolo v konaní zistené Urbárske spoločenstvo Šváby si dňa 15. apríla 1992 uplatnilo reštitučný nárok na Pozemkovom úrade v Prešove podľa zákona č. 229/1991 Zb. z titulu podľa § 6 ods. 1 písm. d) zákona. Dňa 20. novembra 1992 bol zostavený menný zoznam osôb, ktoré udelili plnú moc Stanislavovi Kokinčákovi, Ladislavovi Sedlákovi a Alžbete Schlosserovej na zastupovanie ich práv a záujmov v styku s pozemkovým úradom a inými orgánmi štátnej správy, súdnictva, prokuratúry, organizáciami užívajúcimi nehnuteľnosť i inými dotknutými orgánmi. Veľkosť podielov všetkých osôb uvedených v zozname bola 1648/2304 - väčšina podielov. Okresný úrad v Prešove, odbor pozemkový, poľnohospodárstva a lesného hospodárstva na základe príslušnosti podľa § 9 ods. 4 zák. č. 229/1991 Zb. a v súlade s § 37 ods. 2 zák. č. 330/1991 Zb. v nadväznosti na § 6 ods. 1 písm. d) zákona o pôde vydal tri rozhodnutia o reštitučných nárokoch spoločenstva týkajúce sa pozemkovoknižnej parcely mpč. 457/1 zapísanej v PKV č. 44 pôvodné k.ú. R. H. P.. Rozhodnutím č. j. OPPaLH 99/92-1/S1 zo dňa 22. januára 1999 boli oprávneným osobám vydané v zmysle § 4 zákona o pôde parcely KN 3590, KN 3591/1, KN 3592/2, KN 3589/1, KN 3588/3, KN 3588/2. Rozhodnutím č. j. OPPaLH 99/92-11/S1 zo dňa 7. apríla 1999 bola oprávneným osobám vydaná parcela KN 3157/2 zapísaná na LV č. XXXX v k.ú. J. - R. a rozhodnutím č. j. OPPaLH 99/92-13/S1 zo dňa 14. apríla 1999 nebola oprávneným osobám vydaná časť parcely mpč. 457/1 zapísaná v PKV č. 44, pôvodne k.ú. R. pre zákonné prekážky stanovené v § 11 ods. 1 písm. d) zákona o pôde. Zároveň nakoľko existovali zákonné prekážky v zmysle § 11 ods. 1 písm. d) zákona o pôde oprávnené osoby mali nárok na náhradu v súlade s § 16 ods. 1, resp. ods. 2 a § 14 zákona s tým, že sa za pozemok, ktorý nie je možné vydať oprávneným osobám prevedie bezplatne do vlastníctva iný pozemok vo vlastníctve štátu v primeranej výmere a kvalite ako bol pôvodný pozemok. Následne si oprávnené osoby, medzi nimi i právna predchodkyňa navrhovateľky, koncom roku 1999 a začiatkom roku 2000 požiadali o náhradu za pozemok, ktorý nebol v reštitúcii vydaný (rozhodnutie č. j. OPPaLH 99/92-13/S1 zo dňa 14. apríla 1999). Fond národného majetku potvrdil, že osobám bola vyplatená finančná náhrada, s niektorými osobami boli uzavreté zmluvy o bezplatnom prevode nehnuteľnosti.

Podľa § 37 ods. 2 zákona č. 330/1991 Zb. na uplatňovanie nároku na vydanie nehnuteľnosti a nárokov vyplývajúcich zo spoluvlastníctva v pozemkových úpravách určia oprávnené osoby (spoluvlastníci) spoločného zástupcu (spoločných zástupcov) a spôsob jeho konania; na to je potrebný súhlas majiteľov väčšiny podielov.

Podľa § 219 ods. 2 OSP ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len sa skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

Najvyšší súd je toho názoru, že prvostupňový súd správne vo veci rozhodol, keď konanie zastavil s poukazom na ustanovenie § 103 OSP v nadväznosti na ustanovenie § 104 ods. 1 OSP.

Podľa názoru odvolacieho súdu, zhodne s názorom vysloveným v uznesení krajského súdu, neprislúcha správnomu orgánu a ani krajskému súdu konajúcemu v správnom súdnictve rozhodnúť o platnosti, resp. neplatnosti udeleného plnomocenstva splnomocnenému zástupcovi Stanislavovi Kokinčákovi zo dňa 22. novembra 1992. Je jednoznačne zrejmé, že ide o posúdenie otázky platnosti právneho úkonu -

plnomocenstva. Aj podľa názoru odvolacieho súdu o platnosti či neplatnosti právneho úkonu môže rozhodnúť jedine súd v riadnom civilnom konaní. V danom prípade je teda správny orgán svojimi právoplatnými rozhodnutiami viazaný.

Pokiaľ sa jedná o námietku navrhovateľky, že v rozhodnutí Krajského súdu v Prešove sp. zn. 4S 16/2012 zo dňa 18. decembra bola vyriešená otázka oprávnenosti Stanislava Kokinčáka konať za právnu predchodkyňu navrhovateľky, odvolací súd udáva, že v uvedenom konaní bola uznesením krajského súdu uložená odporcovi povinnosť doručiť navrhovateľke rozhodnutia, ktoré sú predmetom preskúmania súdom, a to v konaní vedenom na krajskom súde podľa § 250t OSP - konanie proti nečinnosti, teda v žiadnom prípade nebola vyriešená otázka platnosti plnomocenstva, resp. otázka oprávnenosti Stanislava Kokinčáka konať za navrhovateľku, ako to navrhovateľka tvrdí.

Odvolací súd zároveň udáva, že predmetnými rozhodnutiami bolo v plnom rozsahu vyhovené reštitučnému nároku, pričom zároveň ako bolo zistené, matka navrhovateľky si tiež uplatnila nárok na náhradu, pokiaľ nehnuteľnosti pre zákonné prekážky neboli vydané oprávneným osobám a to v prípade rozhodnutia zo dňa 14. apríla 1999.

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodol pomerom hlasov členov senátu 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov).

O trovách konania súd rozhodol podľa § 250k ods. 1 OSP, tak že neúspešnej navrhovateľke náhradu trov konania nepriznal. Odporca nemá zo zákona nárok na ich náhradu.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.